

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/361/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6217204242
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6217204242.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Martina Štubniaka a Mgr. Janky Benkovičovej, v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovanému O. N., nar. XX.XX.XXXX trvale bytom S. G., o zaplatenie XXX,XX Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 2Csp/179/2017 - 114 zo dňa 13.09.2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok) a v závislom výroku o náhrade trov konania (III. výrok), **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinstančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 972,23 Eur, úroky vo výške 337,58 Eur ako aj 5,25% úrok z omeškania ročne zo sumy 972,23 Eur od 16.05.2017 do zaplatenia, a to všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok). Vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok) a žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 20,8% (III. výrok).

2 Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu (Poštová banka a. s) a žalovaným bola uzavretá zmluva o úvere, ktorá má spotrebiteľský charakter, a preto sa tento právny vzťah spravuje ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“) a ustanovenia § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník o spotrebiteľských právnych vzťahoch (ďalej len „OZ“). Na základe uzatvorenej zmluvy právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 1.000,- Eur, ktorý mal splatiť v 72 mesačných splátkach vo výške 30,62 Eur. Žalovaný úver riadne nesplácal, dostal sa do omeškania, čím porušil zmluvné povinnosti, preto právny predchodca žalobcu v súlade s § 53 ods. 9 OZ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 09.06.2014. Nezaplatená istina úveru bola vo výške 972,23 Eur, preto okresný súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi túto sumu. Žalobca si uplatnil aj nárok na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 353,85 Eur, a to ku dňu zosplatnenia úveru, ktorú sumu súd prvej inštancie žalobcovi priznal. Nepriznal mu však zmluvný úrok odo dňa zosplatnenia úveru pričom považoval za správny názor, podľa ktorého veriteľ má nárok na zaplatenie úrokov z úveru do doby predčasného zosplatnenia úveru. V tomto smere poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Obdo/67/2017 a rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/190/2014. Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania s plnením záväzku súd žalobcovi priznal v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. nárok aj na úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 972,23 Eur od 16.05.2017 a vo zvyšku žaloby zamietol. O

náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP a tieto priznal žalobcovi vo výške 20,8%, nakoľko žalobca mal úspech vo výške 60,4% a žalovaný vo výške 39,6%, čoho rozdiel predstavuje náhradu trov konania priznanú žalobcovi.

3. Po právnej stránke okresný súd vec posúdil citujúc ustanovenia § 497, § 502 ods. 1, § § 369 ods. 1, 2, 3 Obchodného zákonníka, ďalej § 121 ods. 3, a § 52 OZ.

4. V zákonnej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalobca napádajúc jeho zamietajúci II. výrok. Odvolanie žalobca podal podľa § 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP. Žiadal rozsudok okresného súdu v tejto časti zrušiť a vrátiť mu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne žiadal zmeniť rozsudok tak, že žalobe bude aj v tejto časti vyhovené a žalovaný bude zaviazaný na náhradu trov konania.

5. V odvolaní poukázal na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá, pričom zastáva ten názor, že v prípade zmluvného úroku ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy. Je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí, aj samotný zmluvný úrok ako odmena veriteľa. Podľa jeho názoru úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy predstavujú cenu úveru, a preto dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. Táto povinnosť má trvať až do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Úroky z úveru sú odplatom a dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. Žalovaný doposiaľ nevrátil úver, na základe čoho má žalobca právo naďalej aj na zaplatenie úrokov. Dohodnuté úroky podľa názoru žalobcu predstavujú odmenu požičaných peňazí, pričom úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Obidva úroky môže veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zároveň je žalobca toho názoru, že zosplatnením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzku. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Co/13/2018 zo dňa 16.08.2018 a taktiež na stanovisko bývalého podpredsedu Ústavného súdu SR JUDr. Milana Lalíka poukazujúce na pripustenie ochrany spotrebiteľa do takej miery, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konania.

6. Žalovaný sa k odvolanou žalobcu nevyjadril.

7. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom (druhom) výroku a v závislom (tretom) výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

8. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu viazaný (§ 379 CSP; § 380 CSP), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkou žalobcu uvedenou v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), pričom odvolací súd v konaní súdu prvej inštancie nezistil vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok.

10. Rovnako odvolanie žalobcu nepoukazuje na žiadne také dôvody, ktoré by podmieňovali zmenu rozhodnutia a zároveň odvolací súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, pre ktoré by rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

11. Predmetom odvolacieho konania je nárok uplatnený žalobcom na úroky po zosplatnení úveru. V konaní bolo nesporne preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 10.10.2012

zmluvu o úvere - dostupná pôžička, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1.000 €. Žalobca v konaní nenamietal, že zmluva bola uzatvorená medzi veriteľom podnikateľom a fyzickou osobou, ktorá spĺňa charakteristiku spotrebiteľa v súlade so zákonom. Tiež nenamietal, že predmetný úver bol uzatvorený v súlade so ZoSÚ teda, že ide o spotrebiteľský úver.

12. K odvolacej námietke žalobcu na rôznorodú rozhodovaciu prax súdov v otázke nároku žalobcu na zmluvný úrok po zosplatnení úveru odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že mu je z rozhodovacej činnosti známa rozdielna prax prvoinštančných aj odvolacích súdov týkajúca sa rozhodovania o nárokoch na úroky z úveru za čas po splatnosti pohľadávky do vrátenia úveru. V rozhodovacej praxi sa možno stretnúť s názorom, že úroky z úveru patria veriteľovi len do splatnosti dlhu, ale aj s opačnými rozhodnutiami vyjadrujúcimi názor, že povinnosť platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov v spotrebiteľských vzťahoch trvá aj po splatnosti pohľadávky až do vrátenia úveru. Z uvedených dôvodov v situácii, kedy neexistuje ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít v otázke nároku veriteľa na úroky po predčasnom zosplatnení spotrebiteľského úveru, prikláňa sa odvolací súd k názoru, že úroky zo spotrebiteľského úveru patria veriteľovi len do splatnosti dlhu a nie aj následne prípadne až do faktického vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Čiže v tomto odvolací súd dáva za pravdu okresnému súdu, ktorý vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Nakoľko z ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka upravujúcich úverovú zmluvu nevyplýva explicitne presný okamih, do ktorého je dlžník povinný platiť dojednaný úrok v prípade vzniku jeho povinnosti vrátiť poskytnutý úver predčasne pred pôvodne dohodnutou dobou vrátenia. Rovnako § 502 ods. 1 (a ani § 503 ods. 3) Obchodného zákonníka túto otázku nerieši a neurčujú to ani ostatné ustanovenia a tak zo zákona nemožno vyvodit', že dohodnutý úrok z úveru je dlžník povinný ex lege platiť až do faktického vrátenia prostriedkov ako tým argumentoval žalobca.

13. Dohodnuté úroky sú cenou za oprávnenie užívať veriteľov kapitál počas dohodnutej doby. Keďže ale po zosplatnení úveru dlžník už toto oprávnenie nemá, nemôže byť povinný zaň platiť. Odvolací súd udáva, že splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav, že požičaná suma istiny sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav (poskytnutie lehoty na postupné splácanie) patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa, inak by bol podporovaný stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu.

14. K tvrdeniu odvolateľa v odvolaní, že dlžník získa výhodnejšie postavenie, odvolací súd udáva, že sám veriteľ (právny predchodca žalobcu) sa rozhodol, že úver zosplatní, čím si vybral jednu z možností, ktoré mu zákon umožňuje. Právny predchodca žalobcu mohol ponechať vzťah aj bez zmeny, odstúpiť

od zmluvy a pod.. Odvolací súd je taktiež toho názoru, že tvrdenie žalobcu, že v prípade porušenia povinnosti dlžníka má tento pri zosplatnení úveru mať výhodnejšie postavenie ako dlžník, ktorý si svoje záväzky plní riadne a včas, nie je správne. Je potrebné vziať do úvahy, že v prípade, ak dlžník si neplní svoje povinnosti riadne a včas a veriteľ vyhlási predčasnú splatnosť úveru, dlžník v takomto prípade síce nemá povinnosť platiť zmluvné úroky, na druhej strane stráca výhodu splátok a je povinný zaplatiť celý dlh naraz a skôr, ako bolo pôvodne dohodnuté.

15. Žalobca v odvolaní nepoukázal na inú nesprávnosť právneho posúdenia veci, preto odvolací súd po preskúmaní odvolania žalobcu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok), potvrdil. Odvolací súd potvrdil zároveň rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v závislom výroku o trovách konania, keďže okresný súd správne aplikoval ustanovenie § 255, 256 CSP.

16. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Podľa § 255 ods. 1 CSP vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania z dôvodu, jeho úspechu v odvolacom konaní. Nakoľko však odvolací súd zo spisu nezistil, že by žalovanému v odvolacom konaní nejaké účelne vynaložené trovy konania vznikli, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).